

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/67/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113225224
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113225224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa a v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO a.s., Panenská 7, Bratislava, IČO: 35787783, zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadený euroadvokát so sídlom Martin, Hviezdoslavova 7, proti odporcom: 1/ I. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, 2/ O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, o zaplatenie 5.113,35 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 10.1.2014, č. k. 10C 241/2013-41 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok v zamietavom výroku.

II. Z r u š u j e sa rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom uložil odporcom v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi 4.724,05 Eur s úrokom vo výške 13,49 % ročne zo sumy 4.724,05 Eur za obdobie od 08.01.2013 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 4.724,05 Eur za obdobie od 01.04.2013 do zaplatenia, ako aj nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 306 Eur a na účet jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia vo výške 453 Eur, a to všetko v mesačných splátkach po 80 Eur mesačne, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku do úplného zaplatenia dlhu pod následkom straty výhody splátok a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Prvostupňový súd rozhodnutie odôvodnil cit.: „Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľ poskytol odporcovi v 1. rade spotrebiteľský úver, ktorý sa zaviazal ako spoludlžník splácať aj odporca v 2. rade. Predmetná suma bola poukázaná v prospech odporcu v 1. rade, pričom tento nedodrжал svoju povinnosť splácať poskytnutý úver v dohodnutých mesačných splátkach, následkom čoho došlo k výpovedi zo zmluvy. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd ex offo je povinný skúmať všetky ustanovenia zmluvy, či tam dohodnuté povinnosti nezhoršujú postavenie spotrebiteľa. Jedná sa o štandardnú typovú zmluvu, ktorú vopred naformuloval dodávateľ, a ktorú nemal možnosť odporca ovplyvniť, preto je v súlade s európskou judikatúrou postarať sa o to, aby spotrebiteľa neprimeraná klauzula nezaväzovala. tým sa naplní cieľ článku VI. smernice Rady 93/13 EHS. Podľa názoru súdu sa nachádzajú v tejto zmluve a všeobecných obchodných podmienkach ustanovenia, ktoré sú také, že dostávajú spotrebiteľa do nevýhodnej pozície bez toho, aby mu prinášali konkrétny benefit. Jedná sa o súbor poistenia, ktorý bol uvedený v bode D poistnej zmluvy. Túto odporca nemal možnosť ovplyvniť, pričom súd má za to, že tento poplatok, ktorý bol v podstate vnútený odporcovi v 1. rade, je poplatkom, ktorému nemožno priznať súdnu ochranu, jedná sa spolu o sumu 123,60 Eur, ktorú uplatňuje

navrhovateľ, preto súd túto považoval za nedôvodnú vo veci. Taktiež súd považoval za nedôvodné priznať poplatok za vstup pohľadávky do vymáhania, tento poplatok za vstup pohľadávky do vymáhania je jednostranným poplatkom, ktorý si zahrnul navrhovateľ do svojich poplatkov, a ktorý podľa názoru súdu tiež nemôže požívať ochranu súdom a taktiež suma 240,10 Eur ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky, tieto sú špecifikované všeobecne. Podľa názoru súdu sa na tieto náklady spojené s uplatnením pohľadávky vzťahuje rovnaké odôvodnenie ako k vyššie uvedeným dvom položkám. Z tohto dôvodu súd má za to, že nie je dôvodné priznať navrhovateľovi sumu 389,30 Eur pozostávajúcu z poplatku za vstup pohľadávky do vymáhania, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky ako aj poplatku za poistenie. V ostatnej časti súd má za to, že návrh je dôvodný.

Bolo preukázané, že bol poskytnutý odporcovi v 1. rade spotrebiteľský úver s tým, že ani ročná priemerná miera nákladov ani ročná úroková sadzba nie je v rozpore s dobrými mravmi. Úver spĺňa náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle vtedy platnej právnej úpravy, preto súd má za to, že odporcovia v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi 4.724,05 Eur, teda sumy, ktorá pozostáva z úverovej istiny a zmluvných úrokov, pričom sú povinní taktiež zaplatiť z tejto sumy navrhovateľovi dohodnutý úrok vo výške 13,49 % ročne zo sumy 4.724,05 Eur za obdobie od 08.01.2013 do zaplataenia a taktiež aj úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 4.724,05 Eur za obdobie od 01.04.2013 do zaplataenia. Úrok z omeškania bol primeraný podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/95 Z. z. v platnom znení.

V prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý ako nedôvodný.

Výrok, ktorým súd povolil splácať odporcom v 1. a 2. rade dlh v splátkach, vyplýva z § 160 ods. 1 O.s.p., keď súd vychádzal zo skutočnosti, že odporcovia sú dôchodcami, majú už iné splátky, pričom vzhľadom na charakter podnikania navrhovateľa má za to, že splácanie tohto dlhu v splátkach zo strany odporcov nemôže podstatným spôsobom zhoršiť finančnú situáciu navrhovateľa.“

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie namietajúc, že poistné nie je spotrebiteľovi nanútené. Prvostupňový súd neuviedol v akej výške zamietol žalobu, pokiaľ ide o poplatok za vstup pohľadávky do vymáhania. Suma vo výške 240,10 Eur nepredstavuje náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ale omeškané splátky v podobe dlžného zmluvne dohodnutého úroku.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec a dospel k záveru, že rozsudok prvostupňového súdu je v zamietavom výroku správny.

Odvolací súd pripomína body 25-26 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).“

Krajský súd v Prešove judikoval vo veci 18Co 109/2011 cit. „že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).“

Odvolací súd nemá dôvod na odklon od uvedenej definície neprijateľnej zmluvnej podmienky ani pri poplatku za „vstup pohľadávky do vymáhania“ vo výške 16,60 Eur (čl. 25), ktorý umožňuje (objektívne) získať na strane dodávateľa vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady či už na upomienku alebo na vymoženie pohľadávky. Rovnako ide o rozpor týchto poplatkov s § 121 ods. 3 OZ „príslušenstvom pohľadávky sú inter alia náklady spojené s jej uplatnením, rozumej skutočné náklady. Poplatok za vstup pohľadávky je v rozpore s týmto ustanovením v spojení s § 54 ods. 1 OZ. Reálny nákladom nezodpovedá suma 240,10 Eur, tak ak je to uvedené v prehľade žalobcu položkovitým označením (čl. 32). Ide o administratívnu agendu žalobcu priamo súvisiacu s jeho predmetom činnosti. Žalobca má v predmete činnosti uvedené „poskytovanie úverov z vlastných zdrojov“.

Odvolací súd si osvojuje v tomto smere nemeckú názorovú líniu, podľa ktorej či už administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06: Poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. Sporiteľni bol súdom uložený zákaz používať zmluvné podmienky a prijímať plnenia z poplatkov za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa a upomienky. Vrchný krajský súd s poukazom na Občiansky zákonník rozhodol, že neprímerané znevýhodnenie spotrebiteľa je dané nielen vtedy, ak je zmluvná podmienka nejasná a nezrozumiteľná, ale aj v prípade, ak je zmluvná podmienka nezlučiteľná s podstatnými princípmi (ratio legis) právnej úpravy, od ktorej sa odchyľuje alebo ak podstatné práva a povinnosti vychádzajúce z povahy zmluvy obmedzuje tak, že je ohrozené dosiahnutie účelu spotrebiteľskej zmluvy. Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy. Aplikáciou najneprijateľnejšieho výkladu posudzovanej zmluvnej podmienky súd dospel k záveru, že poplatok za vydanie náhradnej platobnej karty (15 eur) je neprijateľný, keďže zmluvná podmienka je nejasná a nevylučuje vyrubenie poplatku spotrebiteľovi aj vtedy, keď dôvody vyrubenia nastanú na strane sporiteľne. Poplatok za vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme je v rozpore s ratio legis právnej úpravy, keďže spotrebiteľ by mal znášať iba skutočné náklady za kvitanciu a nie aj poplatok za jej vystavenie. Na poplatok za vystavenie kvitancie, navyše v paušálne odstupňovanej výške (1 ‰ z hodnoty zapísaného práva) s minimálnou a maximálnou výškou, nemá sporiteľňa nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za úver. Súd k uvedenému poplatku poznamenal, že poplatok za výkony spojené s vystavením kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme sleduje v prevažnej miere overenie predpokladov pre jej vydanie, ktorých preverenie nie je v záujme spotrebiteľa, ale práve naopak sporiteľne. Poplatok tak nemá ani rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Pri aplikácii najneprijateľnejšieho výkladu nemôže v teste prijateľnosti zmluvných podmienok obstať ani poplatok za skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa (10 eur), keďže tento pokrýva aktivity sporiteľne napríklad pri preverovaní pohybov na účte v súvislosti so vznesenými požiadavkami spotrebiteľa na vrátenie neoprávnene zrazených poplatkov a ani podľa zákona za takéto úkony sporiteľni odplata nepatrí. Súd posúdil ako neprijateľné aj poplatky za upomienku zasielanú spotrebiteľovi (13 eur), na ktoré niet zákonného nároku, a ktoré sporiteľni nemôžu patriť v prípade, keď si táto uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie. Vrchný krajský súd sa vysporiadal aj s preukázaním hrozby uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok, ktorej nedostatok vytýkala sporiteľňa. Súd judikoval, že ani sporiteľňou, po predchádzajúcej výzve spolku na ochranu spotrebiteľa, e-mailom avizovaná zmena sporných zmluvných podmienok, nič nemení na pretrvávaní hrozby opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl. Hrozba opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl nemôže byť spochybnená ani z dôvodu, že sporiteľňa je verejnoprávnou úverovou inštitúciou.“

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu o nedôvodnosti žaloby o cenu poistenia vo výške 132,60 Eur (čl. 24, pozn. odvolacieho súdu, prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku chybné uviedol 123,60 Eur, ide však iba o zrejmú nesprávnosť). Žalobca svojou argumentáciou nepresvedčil odvolací súd, že spôsob kontrahovania poistenia bol v súlade s právnymi predpismi. Odvolací súd považuje praktiku, podľa ktorej na vznik poistného vzťahu postačí nekonanie spotrebiteľa za nekalú obchodnú praktiku. Právny úkon je prejav vôle a aj so vznikom poistenia je treba vôľu v tomto smere

prejaviť. V rámci kontraktácie zvolenej takým spôsobom, že výber služby je spojený s alternatívami je preto akceptovateľný iba taký spôsob kontrahovania, podľa ktorého je vznik právneho úkonu spojený s aktívnym konaním spotrebiteľa (vyznačením voľby). Inak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že zmluva vznikne aj za stavu, že spotrebiteľ vôľu uzavrieť zmluvu nemá. Žalobca v podanom odvolaní sám uviedol, cit: „Je bežnou praxou, že klienti CETELEMU SLOVENSKO a.s. pri uzavretí zmluvy poistné nežiadajú a toto nie je súčasťou zmluvy.“ Z uvedeného vyplýva, že na neuzavretie poistného je potrebného jeho aktívne konania a nie naopak. Tomu záveru svedčí i predformulované tlačivo s predtlačným „Prijímam súbor poistenia: Základné poistenie (3,33%).“

Rozsudok prvostupňového súdu je vo výroku správny a boli splnené zákonné podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 ods.1 O.s.p.).

Výrok o trovách konania je predčasný, pretože sa prvostupňový súd nezaoberal aplikáciou výnimočného ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil v zmysle ustanovenia 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou prvostupňového súdu v novom konaní sa bude vyrovnávať s aplikáciou ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. a rozhodnutie odôvodniť tak, aby pôsobilo presvedčivo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.